

Høringsnotat

Forslag til endring i forskrift 15. desember 2017 nr. 2135 om å gi lov
1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler delvis anvendelse
for Forsvarets høyskole

08. mai 2018

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning og gjeldende rett	3
2.	Hovedtrekkene i departementets forslag	3
3.	Nærmere om forskriftsforslaget	4
3.1	Lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler delvis anvendelse for Forsvarets høyskole – kapittel 1	4
3.2	Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høyskole – kapittel 2.....	5
3.2.1	Klagenemndas oppnevning og sammensetning – ny § 5	5
3.2.2	Klagenemndas myndighet – ny § 6	5
3.2.3	Klagenemndas vedtaksmakt mv. – ny § 7	5
3.2.4	Klagesaksbehandling ved studentopptak etter uhl. § 3-7 – ny § 8	6
3.3	Skikkethetsvurdering ved Forsvarets høyskole – kapittel 3	6
3.3.1	Forholdet til forsvarsloven § 10 - vurdering av hvem som er skikket til tjeneste	6
3.3.2	Når skikkethetsvurdering skal gjennomføres – ny § 9	7
3.3.3	Formål og gjennomføring av skikkethetsvurderingen – ny § 10	8
3.3.4	Vurdering av skikkethet – ny § 11	9
3.3.5	Skikkethetsnemnd – ny § 15.....	11
3.3.6	Informasjon til studentene om skikkethetsvurdering – ny § 18	11
3.3.7	Til ny §§ 12, 13, 14, 16 og 17	12
3.4	Rangering og klagebehandling av søkere ved opptak til Forsvarets høyskole – kapittel 4... ..	12
3.4.1	Forholdet til forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning – ny § 19. ..	12
3.4.2	Rangering på grunnlag av opptaksprøve – ny § 20	13
3.4.3	Rangeringsregler for Forsvarets høyskole – ny § 21	13
3.4.4	Kjønnkvotering ved studentopptak – ny § 22.....	13
3.4.5	Klagebehandling ved studentopptak – ny § 23	14
3.5	Fellesbestemmelser – kapittel 5.....	14
4.	Økonomiske konsekvenser.....	14
5.	Forslag til endring i forskrift 15. desember 2017 nr. 2135 om å gi lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler delvis anvendelse for Forsvarets høyskole	15
6.	Forskrift om å gi lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler delvis anvendelse for Forsvarets høyskole, skikkethetsvurdering, rangering, klagebehandling og Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høyskole	21

1. Innledning og gjeldende rett

Deler av universitets- og høyskoleloven er gjort gjeldende for Forsvarets høyskole gjennom forskrift 15. desember 2017 nr. 2135 om å gi lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler delvis anvendelse for Forsvarets høyskole (forskriften). Forsvarsdepartementet har fått delegert myndighet til å gi forskrift om felles klagenemnd, skikkethetsvurdering, samt rangering og klagebehandling av søkere for Forsvarets høyskole etter delegeringsvedtak nr. 2115, fastsatt ved kgl.res. 15. desember 2017.

I dette forslaget til endring i forskriften foreslår Forsvarsdepartementet å gi bestemmelser om Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høyskole, skikkethetsvurdering ved Forsvarets høyskole, samt rangering og klagesaksbehandling av søkere ved Forsvarets høyskole.

Frem til 1. januar 2018 gjaldt ikke universitets- og høyskolelovens bestemmelser om skikkethetsvurdering, klagenemnd og klagesaksbehandling for Forsvarets høyskole. Dette var derfor regulert i Forsvarets interne regelverk. Fastsettelsen av forskriften 15. desember 2017, hvor større deler av universitets- og høyskoleloven ble gjort gjeldende for Forsvarets høyskole, innebærer at disse områdene nå forskriftsfestes. Forslaget om å forskriftsfeste dette vil blant annet bidra til å bedre studentenes rettsikkerhet.

Forslaget har vært utarbeidet i samarbeid med Forsvaret.

2. Hovedtrekkene i departementets forslag

Forsvarsdepartementet foreslår å forskriftsfeste bestemmelsene om Forsvarsdepartementets klagenemnd, skikkethetsvurdering, samt rangering av søkere og klagebehandling, i samme forskrift som i dag regulerer hvilke deler av universitets- og høyskoleloven som skal gjelde for Forsvarets høyskole. Videre foreslår Forsvarsdepartementet at forskriften får kapitteinndeling i den hensikt å skape et tydelig skille mellom temaene som forskriften regulerer.

Kunnskapsdepartementet har i forskrift 10. oktober 2005 nr. 1192 om felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler § 4-7 til § 4-10, forskrift 30. juni 2006 nr. 859 om skikkethetsvurdering i høyere utdanning og forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning, gitt tilsvarende regler som dette forslaget omhandler. Forsvarsdepartementet har vurdert å gjøre disse forskriftene fullt ut gjeldende for Forsvarets høyskole. Et argument for denne løsningen, har vært hensynet til enhetlig saksbehandling på tvers av sektorene. Når Forsvarsdepartementet likevel har valgt å fremme forslag til endring i egen forskrift på området, har hensynet til Forsvarets egenart vært avgjørende. Ved å fremme forslag til bestemmelser om felles klagenemnd, skikkethetsvurdering, samt rangering og klagebehandling av søkere i egen gjeldende forskrift, vil regelverket kunne tilpasses de særskilte forhold som følger av å være student ved Forsvarets høyskole.

Dette høringsnotatet omtaler de bestemmelser som er særegne for Forsvarets utdanningssystem. For forslaget til forskriften §§ 12, 13, 14, 16 og 17 viser Forsvarsdepartementet til Kunnskapsdepartementets høringsnotater som er å finne på regjeringen.no, se <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-om-skikkethetsvurdering-i-hoyere-utdanning/id2362414/>.

Forsvarsdepartementet foreslår i forskriften kapittel 2 å opprette Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høyskole. Nemnda skal behandle klager på enkeltvedtak fattet av Forsvarets høyskole med hjemmel i universitets- og høyskoleloven §§ 3-7 om studentopptak, 4-7 om annullering av eksamen eller prøve, 4-8 om utestenging og bortvisning, 4-9 om utestenging grunnet straffbare forhold, 4-10 om utestenging etter skikkethetsvurdering og 4-13 om tvungen avslutning av graden philosophiae doctor ved vitenskapelig uredelighet.

Forsvarsdepartementet foreslår videre at kapittel 2 angir klagenemndas oppnevning og sammensetning, klagenemndas avgjørelser og klagesaksbehandling ved studentopptak. Forsvarsdepartementet foreslår at klagenemnda ikke skal behandle vedtak om opptak på grunnlag av realkompetanse og vedtak om opptak etter at det er gitt dispensasjon fra enkelte av kravene om generell studiekompetanse, jf. § 3-6 i universitets- og høyskoleloven. Departementet foreslår også at Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høyskole heller ikke skal behandle klager på vurdering av spesielle opptakskrav som omfatter ferdigheter eller opptaksprøver etter nærmere regler fastsatt av Forsvaret. Slike opptaksprøver kan være evnetester, intervju, styrketester, feltøvelse mv. I slike tilfeller har klagenemnda som utgangspunkt ikke forutsetning for å gjøre en faglig vurdering av søkerens realkompetanse eller søkerens prestasjoner.

Forsvarsdepartementet foreslår i forskriften kapittel 3 å gi bestemmelser om skikkethetsvurdering ved de enkelte utdanningene ved Forsvarets høyskole. Forsvaret har lang tradisjon for å benytte seg av dette i utdanningen av offiserer. Forslaget bidrar til å bedre studentenes rettssikkerhet ved at dette forskriftsfestes.

Videre foreslår Forsvarsdepartementet at kapittel 3 angir virkeområdet for skikkethetsvurderingen, at formålet med og kriterier for skikkethetsvurderingen angis, at løpende og særskilt skikkethetsvurdering fastsettes og at saksbehandlingsregler for skikkethetsvurderingen angis.

Forsvarsdepartementet foreslår i forskriften kapittel 4 å gi bestemmelser om rangering og klagebehandling av søkere. Deler av rangeringsreglene bygger på Kunnskapsdepartementets regelverk og dette forslaget henviser til de reglene. Videre foreslår Forsvarsdepartementet at det kan benyttes moderat kjønnskvolter og at det skal gis tilleggspoeng for tjeneste i Forsvaret utover førstegangstjenesten. Kapittel 4 gir også klagesaksbehandlingsregler for opptak.

I forslaget til kapittel 5, foreslår departementet å gi felles bestemmelser om saksbehandlingen og ikrafttredelsesbestemmelsen.

3. Nærmere om forskriftsforslaget

3.1 Lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler delvis anvendelse for Forsvarets høyskole – kapittel 1

Forsvarsdepartementet foreslår at gjeldende forskrift om å gi lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler delvis anvendelse for Forsvarets høyskole videreføres med ny kapittelinndeling. Departementet foreslår at bestemmelsene i gjeldende forskrift, med unntak av § 5, plasseres under nytt kapittel 1. Videre foreslår Forsvarsdepartementet at gjeldende § 5 om ikrafttredelse, flyttes til nytt kapittel 5 og blir ny § 25.

3.2 Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høyskole – kapittel 2

3.2.1 Klagenemndas oppnevning og sammensetning – ny § 5

Forsvarsdepartementet foreslår at Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høyskole reguleres i nytt kapittel 2. I ny § 5 foreslår Forsvarsdepartementet regler for sammensetningen av klagenemnda. Departementet foreslår at nemnda oppnevnes av Forsvarsdepartementet. Tidligere har klagenemnda vært oppnevnt av Forsvarets høyskole og vært felles for Forsvarets utdanningsinstitusjoner. Forslaget vil sikre at klagenemnda underkastes en reell to-instans behandling.

Forsvarsdepartementet foreslår at nemnda skal bestå av åtte medlemmer. Leder skal ikke være tilsatt i Forsvarsdepartementet eller underliggende etater og skal fylle de lovbestemte krav til utnevnte tingretts- eller lagdommere. Videre skal høyskolens akkrediterte avdelinger være representert ved seks medlemmer, tre av disse skal være studenter. De tre tilsatte skal ha erfaring fra eller kjennskap til vitenskapelig eller studieadministrativt arbeid ved Forsvarets høyskole. Av de tre tilsatte skal to være militært tilsatt. Nemnda skal også ha en representant fra tillitsvalgtorganisasjonene. Samtlige medlemmer skal ha personlige varamedlemmer. Alle representantene unntatt studentrepresentantene oppnevnes for tre år. Studentrepresentantene oppnevnes for ett år. Ingen medlemmer kan oppnevnes for mer enn to perioder.

Forsvarsdepartementet vil ivareta sekretariatsfunksjonen og klagenemnda skal ha sete i Oslo. Sekretæren har møterett, men ikke forslags- eller stemmerett.

3.2.2 Klagenemndas myndighet – ny § 6

I ny § 6 foreslår Forsvarsdepartementet at klagenemndas kompetanse blir gitt. Departementet foreslår at Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høyskole skal behandle klager på enkeltvedtak fattet av Forsvarets høyskole med hjemmel i universitets- og høyskoleloven §§ 3-7 om studentopptak, 4-7 om annullering av eksamen eller prøve, 4-8 om utestenging og bortvisning, 4-9 om utestenging grunnet straffbare forhold, 4-10 om utestenging etter skikkethetsvurdering og 4-13 om tvungen avslutning av graden philosophiae doctor ved vitenskapelig uredelighet. Klagenemndas avgjørelser vil være retningsgivende for fremtidig klagesaksbehandling ved Forsvarets høyskole.

Forsvarsdepartementet foreslår at Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høyskole skal behandle saker etter uhl. §§ 3-7 og 4-13. Kompetansen er noe utvidet i forhold til Felles klagenemnd oppnevnt av Kunnskapsdepartementet. På vegne av øvrig universitets- og høyskolesektor, behandler Nasjonal klagenemnd for opptak gjennom Samordna opptak, oppnevnt av Kunnskapsdepartementet, saker etter uhl. § 3-7. Forsvarets høyskole vil imidlertid inntil videre ikke være tilsluttet Samordna opptak. Forsvarsdepartementet ser det som lite hensiktsmessig å opprette en egen klagenemnd for denne type saker. Departementet foreslår derfor at kompetansen etter uhl. § 3-7 legges til Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høyskole.

3.2.3 Klagenemndas vedtaksførhet mv. – ny § 7

I ny § 7 foreslår Forsvarsdepartementet regler om vedtaksførhet og stemmelikhet. Det foreslås at klagenemnda er vedtaksfør når lederen og minst fem andre medlemmer, herav en

studentrepresentant, deltar i behandlingen. Videre foreslås det at ved stemmelikhet er klagenemndas leders stemme avgjørende. Departementet foreslår at ny § 7 slår fast at klagenemndas vedtak ikke kan påklages, og dermed er endelig, jf. uhl § 5-1. Dette med henvisning til fvl. § 28.

3.2.4 Klagesaksbehandling ved studentopptak etter uhl. § 3-7 – ny § 8

I ny § 8 foreslår Forsvarsdepartementet å avgrense klagenemndas kompetanse. Bestemmelsen tar utgangspunkt i tilsvarende bestemmelse gitt av Kunnskapsdepartementet i forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning § 8-1 andre ledd.

Forsvarsdepartementet foreslår at Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høgstskole ikke skal behandle vedtak om opptak på grunnlag av realkompetanse og vedtak om opptak etter at det er gitt dispensasjon fra enkelte av kravene om generell studiekompetanse, jf. § 3-6 i universitets- og høgstskoleloven.

Departementet foreslår at Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høgstskole heller ikke skal behandle klager på vurdering av spesielle opptakskrav som omfatter ferdigheter eller opptaksprøver etter nærmere regler fastsatt av Forsvaret. Slike opptaksprøver kan være evnetester, intervju, styrketester, feltøvelse mv. I slike tilfeller har klagenemnda som utgangspunkt ikke forutsetning for å gjøre en faglig vurdering av søkerens realkompetanse eller søkerens prestasjoner. Departementet foreslår i § 8 andre ledd at disse sakene behandles i samsvar med den klageordning som er etablert ved Forsvarets høgstskole. Se også ny § 23 andre og tredje ledd og merknader til denne bestemmelsen inntatt i pkt. 3.4.5 til dette notatet som beskriver kompetansen til lokal klagenemnd ved Forsvarets høgstskole og Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høgstskole.

3.3 Skikkethetsvurdering ved Forsvarets høgstskole – kapittel 3

3.3.1 Forholdet til forsvarsloven § 10 - vurdering av hvem som er skikket til tjeneste

Forsvarsloven § 10 første ledd bestemmer at de som er innkalt til sesjon, plikter å la seg undersøke av lege og å gjennomgå andre undersøkelser og prøver som Forsvaret mener er nødvendige for å kunne avgjøre om de er skikket til tjeneste. På grunnlag av innhentede opplysninger, vedtak om helsetilstand, andre prøver og samtaler, bestemmer Forsvaret på sesjon om de innkalte er skikket til tjeneste.

Vedtaket om helsetilstand kan suppleres med undersøkelser og prøver som vurderer om den det gjelder har tilstrekkelige kvalifikasjoner og ferdigheter, har tilstrekkelig fysisk kapasitet, har tilstrekkelig evne til læring eller oppfyller kravene til vandel og livsførsel. Forsvaret kan bruke opplysningene til å vurdere om personene er skikket til tjeneste, og om de skal pålegges tjenesteplikt.

Plikten til å la seg undersøke gjelder de som er innkalt til sesjon, de som senere innkalles til tjeneste, og de som er i tjeneste. Dette betyr at studentene ved Forsvarets høgstskole allerede på sesjonen har blitt skikkethetsvurdert til å kunne gjøre tjeneste i Forsvaret.

Skikkethetsvurderingen ved Forsvarets høgstskole skiller seg fra vurderingen etter forsvarsloven § 10. Etter forsvarsloven § 10 er spørsmålet om vedkommende er skikket til

tjeneste i Forsvaret. Skikkethetsvurderingen ved Forsvarets høyskole skal avklare om en student har de nødvendige forutsetninger for å kunne utøve yrket som offiser og dermed tjenestegjøre som offiser i Forsvaret. I vurderingen legges det blant annet vekt på studentens rolleforståelse, og at vedkommende vil få lederansvar for tjenestepliktige som ikke er offiserer og offiserer med lavere grad.

Etter forsvarsloven § 10 er helsetilstand, kvalifikasjoner og ferdigheter, fysisk kapasitet, evne til læring ogandel og livsførsel, sentrale momenter. For innkalte til sesjon, gjøres vurderingen ut fra avlagte tester i forkant eller på sesjonen. Skikkethetsvurderingen ved Forsvarets høyskole foregår over en lengre periode og fokuserer i større grad på studentens holdninger og atferd. Skikkethetsvurderingen ved Forsvarets høyskole kommer derfor i tillegg til skikkethetsvurderingen i forsvarsloven § 10. Det kan derfor tenkes at personell vil kunne bli funnet skikket for tjeneste i Forsvaret, men at Forsvarets høyskole likevel finner at studenten ikke er skikket til å tjenestegjøre som offiser.

3.3.2 Når skikkethetsvurdering skal gjennomføres – ny § 9

Forsvaret er statens ytterste maktmiddel og samfunnet skal kunne ha tillit til at Forsvaret kan bære dette ansvaret. Det krever at Forsvaret har personell som kan leve opp til denne tilliten. For å møte dette ansvaret, har Forsvaret hatt lang tradisjon for å vurdere skikketheten til sine studenter som utdannes til å bli militære ledere. Hensikten med vurderingen er å forvise seg om at studentene er i stand til å møte de krav og bære det ansvar det innebærer å være offiser i Forsvaret. Studentene blir utdannet til å lede soldater i fred, krise og krig. Posisjonene studentene skal bekle etter endt utdanning, stiller høye krav til studentenes holdninger, etiske og moralske standard og rolleforståelse.

Tidligere var det et krav om gjennomført befalsskole før en person kunne studere ved krigsskolene. Offiserer utdannet ved krigsskolene har dermed opplevd å bli skikkethetsvurdert både i forbindelse med befalsskoleutdanningen og senere i forbindelse med krigsskoleutdanningen. Den nye utdanningsordningen endrer på dette. Studenter til krigsskolenes bachelorutdanning vil i hovedsak bli rekruttert fra førstegangstjenesten eller fra videregående skole.

De siste årene har om lag 700 studenter årlig vært tilknyttet Forsvarets akkrediterte studietilbud. Felles klagenemnd for høyskolene i Forsvaret, opprettet av Forsvarets høyskole, har i samme periode behandlet om lag to til tre klagesaker årlig om skikkethet. Dette er rundt like mange klagesaker om skikkethet som Felles klagenemnd oppnevnt av Kunnskapsdepartementet behandlet årlig i perioden 2011-2016. Forskjellen er at til Felles klagenemnd oppnevnt av Kunnskapsdepartementet, kommer det klager fra store deler av den øvrige universitets- og høyskolesektoren. Tallene viser at andelen skikkethetsaker i Forsvaret er høyere enn for den øvrige universitets- og høyskolesektoren. Forsvarsdepartementet forventer at klagesaksvolumet vil kunne øke i forbindelse med at utdanningsordningen legges om.

Utdanningstilbudet ved Forsvarets høyskole kan deles inn i kategoriene operativ utdanning, operativ logistikk- og forvaltningsutdanning og ingeniørutdanning. Av disse kategoriene tilbyr Forsvarets høyskole ti bachelorutdanninger, samt et årsstudium for studenter som har en sivil bachelorgrad eller høyere som er relevant for Forsvaret.

I forslaget til ny § 9 bokstav a til k, foreslår Forsvarsdepartementet å angi de utdanninger ved Forsvarets høyskole som det skal foregå skikkethetsvurdering ved. Samtlige av høyskolens ti bachelorutdanninger er listet opp. Dette er:

- Bachelor i militære studier, ledelse og landmakt
- Bachelor i militære studier, ledelse og luftmakt
- Bachelor i militære studier, bygg og anleggsteknikk
- Bachelor i militær ledelse med fordypning i maskinfag
- Bachelor i militær ledelse med fordypning i nautikk
- Bachelor i militær ledelse med fordypning i elektronikk og data
- Bachelor i militær ledelse med fordypning i logistikk
- Bachelor i militær ledelse med fordypning i elektrofag
- Bachelor i telematikk (cyberingeniør)
- Bachelor, flyger- og navigatørutdanning

Personell som rekrutteres til offiseryrket basert på en sivil utdanning som Forsvaret har behov for (bachelorgrad eller høyere), gis en grunnleggende offiserpåbygging (GOP) lik første studieår på en av krigsskolene. Utdanningsløpet gir studentene 60 studiepoeng og kvalifiserer for tjeneste som offiser etter endt utdanning. GOP er også listet opp.

3.3.3 Formål og gjennomføring av skikkethetsvurderingen – ny § 10

Forsvarsdepartementet mener det er to hovedhensyn som må ivaretas ved utformingen av forslaget til §§ 10 og 11 i forskriften. Bestemmelsene må utformes slik at studentene er kjent med hvilke momenter som vektlegges når Forsvarets høyskole vurderer skikketheten til den enkelte. En students skikkethet vil normalt bero på en helhetsvurdering hvor Forsvarets høyskole vurderer studenten mot et sett med kriterier. Det er av betydning at vurderingen ikke er prisgitt en vilkårlig eller lite forutsigbar behandling. Dernest må forskriften være enkel å praktisere. Forsvarets høyskole må ha klare kriterier som de kan benytte.

Etter universitets- og høyskoleloven § 4-10, jf. delegeringsvedtak, har Forsvarets høyskole anledning til å gjennomføre skikkethetsvurdering uavhengig av resultater på teoretiske eksamener og praksis. Det betyr at en student kan bli vurdert til å ikke være skikket selv om vedkommende har bestått samtlige eksamener og praksis ved utdanningen.

Skikkethetsvurderingen kommer i tillegg til adgangen Forsvarets høyskole har til å bortvise eller utestenge studenter etter universitets- og høyskoleloven §§ 4-7 til 4-9.

Skikkethetsvurdering etter universitets- og høyskoleloven § 4-10 vil således fungere som en sikkerhetsventil i de tilfeller andre virkemidler ikke anses tilstrekkelig. Bestemmelsen skal likevel ikke tolkes slik at den kun kommer til anvendelse i helt spesielle tilfeller.

Skikkethetsvurderingen skal foregå gjennom hele studiet, og det er avgjørende at Forsvaret får tilført nyutdannede offiserer som er skikket til å bære ansvaret samfunnet har gitt Forsvaret. Ved tvilsmelding om en student er i stand til det, og uavhengig av om andre virkemidler er tilstrekkelig til å avklare dette, skal vedkommende underkastes en særskilt skikkethetsvurdering.

Forsvarsdepartementet foreslår at formålet med skikkethetsvurderingen blir angitt i § 10 første ledd første setning. Formålet med skikkethetsvurderingen er å sikre at studenten har de nødvendige forutsetninger for å kunne utøve yrket som offiser i Forsvaret. I dette ligger at Forsvarets høyskole skal utdanne offiserer som innehar holdninger som er representative for Forsvaret og at offiserene er i stand til å lede soldater i fred, krise og krig. Studentene skal ha en høy moralsk og etisk standard og rolleforståelse, og studentene skal bygge og vedlikeholde den tillit Forsvaret avhenger av. Det er disse kommende offiserene som vil være skikket for

yrket og det er dette skikkethetsvurderingen skal avdekke. Formålet med skikkethetsvurderingen skal tolkes ut fra hensynet til den rollen Forsvaret har i samfunnet. I de skikkethetsvurderinger som blir gjort, skal hensynet til Forsvarets rolle i samfunnet veie tyngre enn den enkeltes students rett til å fullføre studiet.

I § 10 første ledd andre setning foreslår Forsvarsdepartementet at skikkethetsvurderingen forklares. Forsvarsdepartementet foreslår at ordlyden skal være «en student som opptrer på en måte som er egnet til å svekke den tillit som samfunnet har til Forsvaret, er ikke skikket for yrket». Formuleringen omfatter både handlinger som strider mot etablerte normer og samfunnets verdier. Formuleringen omfatter også studenter som på grunn av egen utilstrekkelighet, ikke er i stand til å ta ansvar for soldater og lede de i fred, krise og krig. Forslaget presiserer at formålet med skikkethetsvurderingen er å utdanne offiserer som kan bære det ansvar samfunnet har gitt Forsvaret.

Forslaget til § 10 andre ledd presiserer at Forsvarets høyskole gjennom hele studiet skal gjøre løpende skikkethetsvurderinger av alle studenter ved de utdanninger som er angitt i forslaget til forskrift § 9. Skikkethetsvurderingen skal inngå i en helhetsvurdering av studentens forutsetninger for å kunne fungere i yrket som offiser i Forsvaret. Forslaget fastsetter allerede etablert praksis hvor Forsvarets høyskole vurderer den enkelte students skikkethet som militær leder (SML).

I forslaget til § 10 tredje ledd foreslår Forsvarsdepartementet at hvis det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering. Dette forslaget til forskrift har derfor en todelt funksjon. For det første har Forsvarets høyskole en plikt til å gjennomføre løpende skikkethetsvurdering av den enkelte student. Dernest har Forsvarets høyskole anledning til å foreta særskilt skikkethetsvurdering av studenter det er levert tvilsmelding på.

3.3.4 Vurdering av skikkethet – ny § 11

I ny § 11 foreslår Forsvarsdepartementet å gi vurderingskriteriene for skikkethetsvurderingen ved Forsvarets høyskole.

Til første ledd bokstav a foreslår Forsvarsdepartementet at vurderingskriteriet skal være om en student viser holdninger eller atferd som strider mot kjerneverdiene i Forsvarets verdigrunnlag eller mot forsvarssjefens grunnsyn på ledelse.

I verdigrunnlaget har Forsvaret beskrevet hva som er de viktigste verdiene for etaten. Forsvaret har også beskrevet hva som forventes av personellet for å leve opp til disse kjerneverdiene. Forsvarssjefens verdigrunnlag er et dynamisk dokument som vil kunne endres, blant annet som følge av den generelle samfunnsutviklingen. Det til enhver tid gjeldende verdigrunnlaget vil være styrende for hva som forventes av Forsvarets personell.

Kjerneverdiene i Forsvaret er i dag tuftet på respekt, ansvar og mot. Forsvaret mener blant annet at personell i Forsvaret skal vise respekt for hverandre og mellom kolleger, så vel som til over- og underordnede. Respekt skal også komme til uttrykk i møte med andre, slik som sivilbefolkning og parter og motstandere i militære operasjoner. Forsvaret aksepterer ikke rasistiske holdninger eller umenneskelig, nedverdiggende eller respektløs behandling av andre. Forsvaret aksepterer heller ikke uønsket seksuell oppmerksomhet. Forsvarets personell skal vise respekt for samfunnets grunnverdier og kulturelle tradisjoner. Personellet skal også vise

respekt for beslutninger og oppdrag. Videre mener Forsvaret at deres personell skal ta ansvar for hverandre. Militært personell skal støtte og hjelpe hverandre, og i ytterste tilfelle skal personellet gi sitt liv for hverandre. Forsvarets personell svikter ikke hverandre eller oppdraget, og personellet har ansvar for gjennomføringen når det er politisk besluttet å bruke samfunnets militære maktmidler. Om mot, mener Forsvaret at dette blant annet er evnen til å motstå press fra følelser som frykt og hat, og å våge å si i fra dersom en handling strider mot det som er rett, også når vi stilles overfor krevende valg.

Forsvarsdepartementet mener at verdigrunnlaget både fyller ordene respekt, ansvar og mot med mening, samtidig som det gir studenten en forståelse for hva som forventes av Forsvarets personell.

Forsvarssjefens grunnsyn på ledelse er fastsatt i policy av 1. juni 2012. Også forsvarssjefens grunnsyn på ledelse vil kunne endres med tiden, noe som vil få betydning for hvordan dette vurderingskriteriet skal forstås. I gjeldende policy fremhever forsvarssjefen blant annet at militært lederskap handler på sitt mest ekstreme om å kunne leve med en høy grad av usikkerhet, mestre komplekse omgivelser og tåle slike situasjoner bedre enn motstanderen. Godt militært lederskap innebærer å operere tilpasningsdyktig og fleksibelt innenfor denne situasjonen. Det handler om å gjøre det ubehagelige og tåle å stå i det, overkomme maktesløshet og unngå følelsemessig oppløsning. Militært lederskap krever en robusthet for å tenke klart og effektivt og mestre egne følelser i møte med komplekse situasjoner. Studentene ved Forsvarets høgskole trenes og måles på dette, og Forsvaret er avhengig av å få utdannet militære ledere som er i stand til å møte slike situasjoner.

I skikkethetsvurderingen etter bokstav a, vil spørsmålet være om studenten viser holdninger eller atferd som strider mot Forsvarets kjerneverdier eller mot forsvarssjefens grunnsyn på ledelse. Dernest er spørsmålet om holdningen eller atferden er egnet til å svekke den tillit som samfunnet har til Forsvaret, jf. forslaget til forskrift § 10 første ledd.

Til bokstav b foreslår Forsvarsdepartementet å åpne for særskilt skikkethetsvurdering ved ilagt refs etter lov om militær disiplinærmyndighet § 1. Forslaget viser til disiplinærlovgivningen som Forsvaret benytter seg av i dag. Budskapet til studentene ved Forsvarets høgskole er at dersom en student blir ilagt refs etter disiplinærlovgivningen, vil også vedkommende kunne risikere å bli underkastet en særskilt skikkethetsvurdering.

Forsvarsdepartementet mener at forslaget skaper forutsigbarhet for studenten. Vedkommende har anledning til å korrigere sin atferd slik disiplinærlovgivningen angir. Samtidig får Forsvarets høgskole en hjemmel for skikkethetsvurdering som bygger på et kjent institutt og som bør være enkel å praktisere.

Det er ulike handlinger som kan innebære refselse etter disiplinærloven og alvorlighetsgraden vil kunne variere. På den ene enden av skalaen vil en eksempelvis ha studenter som møter for sent til tjeneste, i andre enden av skalaen kan det være hendelser som også er straffbare. Sentralt i vurderingen er om studenten opptrer på en måte som er egnet til å svekke den tillit som samfunnet har til Forsvaret.

I vurderingen vil Forsvarets høgskole måtte vurdere den konkrete hendelsen studenten er refset for. I dette ligger det at det skal mindre til å finne en student ikke skikket dersom forholdet vedkommende er refset for er alvorlig. Vurderingen av det refsede forholdets art bygger på disiplinærlovgivningens praksis. Forslaget til denne forskriften og praktiseringen av

§ 10, skal ikke utvide forståelsen som er lagt til grunn i gjeldende disiplinærlovgivning. Videre vil forslaget til bokstav b fange opp tilfeller der en student er ilagt refs for enkeltstående hendelser, men hvor forholdet i seg selv ikke har gitt grunnlag for å gjennomføre en særskilt skikkethetsvurdering, eller hvor den særskilte skikkethetsvurderingen tidligere har konkludert med at studenten er skikket. Det skal mindre til for å bli funnet ikke skikket ved gjentatte refselsler.

Til bokstav c foreslår Forsvarsdepartementet at vurderingskriteriet skal være om en student samarbeider dårlig med andre studenten møter i forbindelse med studiet. Dette kan blant annet være helsemessige årsaker, problemer med læring eller en atferd som gjør at studenten samarbeider dårlig med andre. Ordlyden innebærer at problemene må være av en slik art at de i noen grad overskygger eller vanskeliggjør undervisningen, øvelser eller gruppeprosessene studenten tilhører.

Til bokstav d foreslår Forsvarsdepartementet at vurderingskriteriet skal knyttes til om en student har mistet sin autorisasjon eller sikkerhetsklarering. For at kriteriet skal komme til anvendelse, må årsaken til tapet skyldes forhold studenten selv har forårsaket. Denne presiseringen avgrenser kriteriet mot tilfeller der det er Forsvaret som er årsaken til tap av sikkerhetsklarering, eksempelvis dersom Forsvaret ikke tidsnok sender anmodning om reklarerer til klareringsmyndigheten slik at vedkommendes klarering utløper på tid.

I forslaget til § 11 andre ledd foreslår departementet at vurderingskriteriene gitt i første ledd gjelder både for den løpende og den særskilte skikkethetsvurderingen.

3.3.5 Skikkethetsnemnd – ny § 15

I forslaget til ny § 15, foreslår Forsvarsdepartementet sammensetningen av skikkethetsnemnda ved Forsvarets høgskole. Nemnda skal bestå av elleve personer med ulik bakgrunn. Disse elleve skal være institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen, en faglig studieleder for utdanningen, fire representanter fra forsvarsgrenene, to faglærere, to studentrepresentanter og en representant med juridisk embetseksamen eller master i rettsvitenskap. Med unntak av studentmedlemmene, oppnevnes samtlige medlemmer for tre år. Studentmedlemmene oppnevnes for ett år. Forsvarsdepartementet foreslår at institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen er nemndas leder. Departementet foreslår at minst to tredjedeler av medlemmene skal være til stede ved saksbehandlingen. Forsvarets høgskole vurderer hvilken opplæring som er nødvendig for nemnda.

Nemnda fatter ikke vedtak, men lager en innstilling til styret eller lokal klagenemnd ved Forsvarets høgskole. Av innstillingen skal det fremgå en vurdering om en student anses som skikket for utdanningen eller ikke. Videre bør det fremgå av innstillingen om studenten helt eller delvis bør utestenges fra utdanningen og lengden på utestengelsesperioden. Innstillingen bør også inneholde vilkår for at studenten eventuelt kan få gjenoppta studiet.

3.3.6 Informasjon til studentene om skikkethetsvurdering – ny § 18

I forslaget til ny § 18, foreslår Forsvarsdepartementet at Forsvarets høgskole får en plikt til å informere studentene om studienes innhold og at studentene vil bli skikkethetsvurderte. Videre foreslår departementet at Forsvarets høgskole ved studiestart også skal sørge for at alle studentene får informasjon om reglene om skikkethet etter universitets- og høyskoleloven og denne forskriften. Forsvarets høgskole skal også informere studentene om de lover,

forskrifter, instruksjer, regelverk og verdigrunnlag som vil kunne inngå i en skikkethetsvurdering.

Forslaget legger opp til at studentene skal ha mulighet til å innrette seg etter de kriterier studentene vil bli vurdert etter.

3.3.7 Til ny §§ 12, 13, 14, 16 og 17

Bestemmelsene §§ 12 om institusjonsansvarlig, 13 om tvilsmelding, 14 om særskilt skikkethetsvurdering – behandling hos institusjonsansvarlig, 16 om særskilt skikkethetsvurdering – behandling i skikkethetsnemnda og 17 om særskilt skikkethetsvurdering – behandling i styret/Forsvarets høgskoles klagenemnd og utestengingsperiode, regulerer oppnevning av institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen, tvilsmeldinger om en students skikkethet og hvordan institusjonsansvarlig, skikkethetsnemnda og styret eller lokal klagenemnd behandler en særskilt skikkethetsvurdering.

Bestemmelsene er i hovedsak sammenfallende med §§ 8 til 12 i forskrift 30. juni 2006 nr. 859 om skikkethetsvurdering i høyere utdanning. Forsvarsdepartementet viser til høringsnotat fra Kunnskapsdepartementet for nærmere beskrivelse av innholdet.

3.4 Rangering og klagebehandling av søkere ved opptak til Forsvarets høgskole – kapittel 4

3.4.1 Forholdet til forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning – ny § 19

Forsvarsdepartementet foreslår at rangering og klagebehandling av søkere ved opptak til Forsvarets høgskole reguleres i forskriftsutkastet kapittel 4.

I forslaget til ny § 19 første ledd, foreslår Forsvarsdepartementet at §§ 7-1 til 7-9, 7-11 til 7-12, og reglene i kapittel 9 om overgangsreglar, i forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning, med de tilpasninger som følger andre ledd, skal gjelde for Forsvarets høgskole.

Av de bestemmelsene som Forsvarsdepartementet foreslår skal gjelde for Forsvarets høgskole, er det blant annet fastsatt regler for opptak på grunnlag av generell studiekompetanse. Videre er det fastsatt regler om tilleggspoeng for realfag, fremmedspråk, for det underrepresenterte kjønn og for høyere utdanning eller militær førstegangstjeneste. Forsvarsdepartementet foreslår at det ikke skal være anledning til å få tilleggspoeng på grunn av alder.

I forslaget til ny § 19 andre ledd, foreslår Forsvarsdepartementet at der forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning §§ 7-2 femte ledd, 7-3 første til tredje ledd og 7-9 viser til departementet, skal myndigheten tilligge Forsvaret.

Forskrift om opptak til høgre utdanning § 7-2 femte ledd, bestemmer at departementet kan frita enkelte studium fra kravet om kvote for førstegangsvitnemål. Forskrift om opptak til høgre utdanning § 7-3 første til tredje ledd, bestemmer at departementet kan fastsette spesielle kvoter ved enkelte utdanninger. Endelig bestemmer forskrift om opptak til høgre utdanning §

7-9 at for enkelte utdanninger kan departementet bestemme at søker av det kjønn som er klart underrepresentert blant studentene eller yrkesutøvere fra vedkommende utdanning, skal ha ett eller to tilleggspoeng.

Siden Forsvaret regulerer opptaket til Forsvarets høgskole, foreslår Forsvarsdepartementet at Forsvaret gis myndigheten etter disse bestemmelsene ved opptak til Forsvarets høgskole.

Praktiseringen av § 7-9 skal være på linje med anmodningsvedtak 605 i Innst. 228 S (2015-2016). Av vedtak 605 fremgår det at «Stortinget ber regjeringen utrede utforming og innføring av ekstrapoeng til gutter og jenter som søker på studier der det er for eksempel 80 prosent eller mer av det motsatte kjønn, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte». Forsvaret kan derfor vurdere tilleggspoeng for det underrepresenterte kjønn der hvor det er 80 prosent eller mer av det motsatte kjønn som går på studiet. Før tilleggspoeng vurderes, må Forsvaret kunne vise til at de har prøvd andre metoder for å rekruttere det underrepresenterte kjønn. Forsvaret må også vise at studiet har og har hatt en vedvarende lav søking og inntak av det underrepresenterte kjønn.

3.4.2 Rangering på grunnlag av opptaksprøve – ny § 20

I forslaget til ny § 20, foreslår Forsvarsdepartementet regler for rangering på grunnlag av opptaksprøver. Bestemmelsen åpner for at søkere til utdanning ved Forsvarets høgskole som har opptaksprøve som spesielt opptakskrav, kan rangeres enten etter forslaget til ny § 19, på grunnlag av opptaksprøver alene eller etter begge disse grunnlagene. Forsvarsdepartementet foreslår at det er Forsvaret som kan fastsette hvilket alternativ som skal brukes for den enkelte utdanning.

Forslaget til ny § 20 andre ledd andre setning presiserer at med mindre Forsvaret har fastsatt unntak, gjelder kvote for førstegangsvitnemål, jf. forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning § 7-2. Dette innebærer at 50 prosent av plassene skal tilbys søkere i kvoten for førstegangsvitnemål.

3.4.3 Rangeringsregler for Forsvarets høgskole – ny § 21

I ny § 21 foreslår Forsvarsdepartementet å gi egne rangeringsregler for Forsvarets høgskole. I tillegg til at førstegangstjeneste gir ett tilleggspoeng etter forslaget til ny § 19, foreslår departementet at tjeneste i Forsvaret utover førstegangstjenesten skal gi ytterligere ett tilleggspoeng ved søknad til Forsvarets høgskole.

3.4.4 Kjønnskvotering ved studentopptak – ny § 22

I ny § 22 foreslår Forsvarsdepartementet å fastsette at moderat kjønnskvotering kan benyttes. Formålet er å sikre en mer balansert kjønnsbalanse blant offiserene i Forsvaret. Bestemmelsen er relevant for søkere som er kalt inn og har gjennomført opptak til studieplass. Kvotering kan for eksempel benyttes i vurderingen av hvilken kandidat som skal tilbys den siste ledige studieplassen. Forutsetningen er at kandidatene ellers er likt eller tilnærmet likt kvalifisert. Kvoteringen kommer i tillegg til at det er anledning til å gi tilleggspoeng til det underrepresenterte kjønn, jf. forslaget til § 19.

3.4.5 Klagebehandling ved studentopptak – ny § 23

I forslaget til ny § 23 første ledd, foreslår Forsvarsdepartementet saksbehandlingsregler for klage på opptak. Det foreslås at klagefrist på vedtak om opptak er 3 uker fra søker har mottatt svar, jf. forvaltningsloven § 29. Klage på vedtak skal fremmes skriftlig til klagenemnda ved Forsvarets høgskole. Søker kan be om en utfyllende begrunnelse av vedtak før klage fremmes, jf. forvaltningsloven § 24. Bestemmelsen understreker således plikten Forsvarets høgskole har til å begrunne vedtaket som skal påklages.

Til ny § 23 andre ledd foreslår Forsvarsdepartementet at det ikke kan klages på faglige vurderinger av søkerens prestasjoner knyttet til spesielle opptakskrav som er fastsatt av Forsvaret. Det kan kun klages på formelle feil ved gjennomføringen av spesielle opptakskrav til utdanning ved Forsvarets høgskole. Spesielle opptakskrav kan være evnetester, intervju, øvelse, fysiske tester mv. Det er særlig vurderinger av søkerens prestasjoner på intervju og øvelse som ikke er egnet for klage. I slike situasjoner møter søkeren et intervjupanel eller ulike observatører som vurderer kandidatens prestasjoner. Dette blir så behandlet i de daglige opptaksmøtene.

Til ny § 23 tredje ledd foreslår departementet at saker etter § 23 andre ledd ikke skal behandles av Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høgskole, men etter den klageordning som er etablert ved Forsvarets høgskole. Bestemmelsen beskriver klageordningen ved Forsvarets høgskole og kompetansen mellom lokal klagenemnd ved Forsvarets høgskole og Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høgskole. Bestemmelsen må også sees i sammenheng med ny § 8 som avgrenser kompetansen til Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høgskole til ikke å behandle saker etter forslaget til forskrift § 23 andre ledd.

3.5 Fellesbestemmelser – kapittel 5

Til ny § 24 foreslår Forsvarsdepartementet at forholdet til forvaltningsloven presiseres. Det foreslås at reglene i forvaltningsloven kap. IV til VI, med de tilpasninger som følger av universitets- og høyskoleloven og forskriften, gjelder ved klagesaksbehandlingen etter forslag til kapittel 2 og ved den særskilte skikkethetsvurderingen etter forslag til kapittel 3.

4. Økonomiske konsekvenser

Forsvarsdepartementet har beregnet at hvert klagenemndsmøte vil kunne koste i underkant av 77 000 2018-kroner. Dette inkluderer reise til Oslo, kost og losji, samt møtegodtgjøring. Beregningene er gjort iht. Statens personalhåndbok punkt 9.2 flg. og 10.14.2. Departementet skal dekke utgiftene. I 2018 har departementet meldt inn behov i revidert nasjonalbudsjett for ekstra midler til to møter. Dette er forutsatt endring av forskriften. I 2019 vil det i forbindelse med den ordinære budsjettprosessen kunne bli meldt inn behov for midler til fem møter.

5. Forslag til endring i forskrift 15. desember 2017 nr. 2135 om å gi lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler delvis anvendelse for Forsvarets høyskole

Fastsatt av Forsvarsdepartementet [dato] med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 1-2 tredje ledd, jf. delegeringsvedtak 15. desember 2017 nr. 2115, med videre henvisning til forskrift om å gi lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler delvis anvendelse for Forsvarets høyskole § 2.

I forskrift 15. desember 2017 nr. 2135 om å gi lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler delvis anvendelse for Forsvarets høyskole foreslås følgende endringer:

I

Ny kapitteloverskrift til ny kapittel 1 skal lyde:

Kapittel 1 Universitets- og høyskolelovens anvendelse for Forsvarets høyskole

Gjeldende § 5 blir ny § 25 i nytt kapittel 5.

Ny kapitteloverskrift til ny kapittel 2 skal lyde:

Kapittel 2 Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høyskole

I ny kapittel 2 skal ny §§ 5 til 8 lyde:

§ 5 Klagenemndas oppnevning og sammensetning

Klagenemnda oppnevnes av departementet.

Klagenemnda skal ha åtte medlemmer og slik sammensetning.

a) *En leder som skal fylle de lovbestemte kravene til utnevnte tingretts- eller lagdommere og som ikke er tilsatt i Forsvarsdepartementet eller underliggende etater.*

b) *Tre medlemmer med personlige varamedlemmer. Medlemmene skal ha erfaring fra eller kjennskap til vitenskapelig eller studieadministrativt arbeid ved Forsvarets høyskole. Minst to av medlemmene skal være militært tilsatte.*

c) *Tre medlemmer, med personlige varamedlemmer, valgt blant studentene.*

d) *En representant fra tillitsvalgtorganisasjonene med personlig varamedlem.*

Medlemmene etter bokstav a, b og d oppnevnes for tre år.

Medlemmene etter bokstav c oppnevnes for ett år.

Ingen medlemmer kan oppnevnes for mer enn to perioder.

§ 6 Klagenemndas myndighet

Klagenemnda skal behandle klager over enkeltvedtak truffet med hjemmel i universitetets- og høyskoleloven §§

a) *3-7 om studentopptak*

b) *4-7 om annullering av eksamen eller prøve*

- c) 4-8 om utestenging og bortvisning
- d) 4-8 om salærnedsettelse
- e) 4-9 om utestenging grunnet straffbare forhold – politiattest
- f) 4-10 om utestenging etter skikkethetsvurdering
- g) 4-13 om tvungen avslutning av doktorgradsutdanning ved vitenskapelig uredelighet.

§ 7 Klagenemndas vedtaksførhet mv.

Klagenemnda er vedtaksfør når lederen og minst fem andre medlemmer, herav en studentrepresentant, deltar i behandlingen.

Ved stemmelikhet er klagenemndas leders stemme avgjørende.

Klagenemndas vedtak kan ikke påklages.

§ 8 Klagesaksbehandling ved studentopptak etter universitetets- og høyskoleloven § 3-7

Klagenemnda behandler ikke klager på vedtak om opptak på grunnlag av realkompetanse og vedtak om opptak etter at det er gitt dispensasjon fra enkelte av kravene om generell studiekompetanse, jf. universitetets- og høyskoleloven § 3-6. Klagenemnda behandler heller ikke klager på vurdering av spesielle opptakskrav som omfatter ferdigheter eller opptaksprøver etter regler fastsatt av Forsvaret.

Saker etter første ledd behandles i samsvar med den klageordning som er etablert ved Forsvarets høyskole.

Ny kapitteloverskrift til ny kapittel 3 skal lyde:

Kapittel 3 Skikkethetsvurdering ved Forsvarets høyskole

I ny kapittel 3 skal ny §§ 9 til 18 lyde:

§ 9 Når skikkethetsvurdering skal gjennomføres

Skikkethetsvurdering etter universitetets- og høyskoleloven § 4-10, skal gjennomføres ved følgende utdanninger

- a) bachelor i militære studier, ledelse og landmakt
- b) bachelor i militære studier, ledelse og luftmakt
- c) bachelor i militære studier, bygg og anleggsteknikk
- d) bachelor i militær ledelse med fordypning i maskinfag
- e) bachelor i militær ledelse med fordypning i nautikk
- f) bachelor i militær ledelse med fordypning i elektronikk og data
- g) bachelor i militær ledelse med fordypning i logistikk
- h) bachelor i militær ledelse med fordypning i elektrofag
- i) bachelor i telematikk (cyberingeniør)
- j) bachelor, flyger- og navigatørutdanning
- k) grunnleggende offiserspåbygging, 60 studiepoeng.

§ 10 Formålet med og gjennomføring av skikkethetsvurderingen ved Forsvarets høyskole

Skikkethetsvurderingen skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetninger for å kunne utøve yrket som offiser i Forsvaret. En student som opptrer på en måte som er egnet til å svekke den tillit som samfunnet har til Forsvaret, er ikke skikket for yrket.

Forsvarets høgskole skal foreta løpende skikkethetsvurderinger av alle studenter gjennom hele studiet (skikkethet for militær leder - SML). SML skal inngå i en helhetsvurdering av studentens forutsetninger for å kunne fungere i yrket som offiser i Forsvaret.

Hvis det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurderingen, jf. denne forskrift §§ 13 flg.

§ 11 Vurdering av skikkethet

Vurdering av studentens skikkethet skal baseres på en konkret helhetsvurdering. I vurderingen skal det vektlegges hvorvidt

- a) studenten viser holdninger eller atferd som strider mot kjerneverdiene i Forsvarets verdigrunnlag eller mot forsvarssjefens grunnsyn på ledelse*
- b) studenten er ilagt refs etter lov om militær disiplinærmyndighet § 1*
- c) studenten samarbeider dårlig med andre i forbindelse med studiet*
- d) studenten har mistet sin autorisasjon eller sikkerhetsklarering.*

Vurderingskriteriene etter første ledd gjelder både for løpende og for særskilt skikkethetsvurdering.

§ 12 Institusjonsansvarlig

Styret oppnevner en eller flere ansatte ved Forsvarets høgskole som institusjonsansvarlige for skikkethetsvurderingen. Det kan oppnevnes stedfortreder for institusjonsansvarlige.

§ 13 Tvilmelding

Tvil om en students skikkethet skal meldes skriftlig til institusjonsansvarlig. Den som leverer tvilmelding er ikke part i saken.

Tvilmeldinger som er åpenbart ugrunnet skal ikke behandles av institusjonsansvarlig.

§ 14 Institusjonsansvarliges behandling av særskilt skikkethetsvurdering

Studenten skal varsles skriftlig hvis det foreligger begrunnet tvil om vedkommendes skikkethet. Institusjonsansvarlig skal innkalle studenten til en vurderingssamtale, og sørge for at saken blir så godt opplyst som mulig. Studenten skal få tilbud om utvidet oppfølging og veiledning med mindre det er åpenbart at slik oppfølging ikke er egnet til å hjelpe studenten. Praksisperioder kan utsettes fra tvilmelding er mottatt til etter at utvidet veiledning er avsluttet, eller til saken er avgjort.

Fra vurderingssamtalen skal det lages skriftlig referat, som inneholder en beskrivelse av saksforholdet og eventuelle planer for utvidet oppfølging og veiledning av studenten.

Hvis utvidet oppfølging og veiledning ikke medfører den nødvendige endring og utvikling hos studenten, skal institusjonsansvarlig fremme saken for skikkethetsnemnda.

§ 15 Skikkethetsnemnd

Styret skal oppnevne en skikkethetsnemnd ved Forsvarets høyskole. Nemnda skal bestå av

- a) institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen
- b) en faglig studieleder for utdanningen
- c) fire representanter fra forsvarsgrenene
- d) to faglærere
- e) to studentrepresentanter
- f) en representant med juridisk embetseksamen eller master i rettsvitenskap.

Medlemmene etter bokstav a til d og f oppnevnes for tre år av gangen.

Medlemmene etter bokstav e oppnevnes for ett år.

Institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen er nemndas leder.

Minst to tredjedeler av medlemmene skal være til stede ved saksbehandlingen.

§ 16 Skikkethetsnemndas behandling av særskilt skikkethetsvurdering

Nemnda skal innhente ytterligere opplysninger dersom det er nødvendig.

Studenten skal varsles i god tid om tidspunktet for møtet, og gjøres kjent med sakens opplysninger. Studenten skal ha mulighet til å legge frem sine synspunkter for nemnda før møtet.

Nemnda lager en innstilling til styret eller institusjonens klagenemnd med en vurdering av hvorvidt studenten er skikket eller ikke, hvorvidt studenten bør utestenges helt eller delvis fra den aktuelle utdanningen, samt lengden på utestengingsperioden og eventuelle vilkår for at studenten skal få gjenoppta utdanningen. Uenighet i nemnda skal begrunnes og fremgå av innstillingen.

§ 17 Styret eller Forsvarets høyskoles klagenemnds behandling av særskilt skikkethetsvurdering og utestengingsperiode

På bakgrunn av skikkethetsnemndas innstilling fatter styret selv eller institusjonens klagenemnd vedtak om at en student ikke er skikket etter reglene i universitets- og høyskoleloven § 4-10 tredje ledd og fjerde ledd. Det skal ikke utstedes vitnemål for den aktuelle utdanningen til en student som er funnet ikke-skikket.

Hvis en student som er funnet ikke-skikket skal utestenges fra utdanningen, skal det fattes særskilt vedtak om dette. Studenten kan utestenges fra utdanningen inntil fem år. Ved kortere utestenging kan styret eller institusjonens klagenemnd stille vilkår som må være oppfylt før utdanningen gjenopptas.

Vedtak om utestenging skal opplyse studenten om at han eller hun må søke om nytt opptak dersom utdanningen skal gjenopptas etter utestengingsperioden.

§ 18 Informasjon til studentene

Forsvarets høyskole har plikt til å informere studentene om lover, forskrifter, instruksjoner, regelverk, policyer og verdigrunnlag som vil kunne inngå i en skikkethetsvurdering.

Forsvarets høyskole har plikt til å gi tilstrekkelig og relevant informasjon om studienes innhold, herunder om at studenter vil bli skikkethetsvurderte. Ved studiestart skal utdanningsinstitusjonen sørge for at alle studentene får informasjon om reglene om skikkethet etter universitets- og høyskoleloven og denne forskriften.

Ny kapitteloverskrift til ny kapittel 4 skal lyde:

Kapitel 4 Rangering av søkere og klagebehandling ved opptak til Forsvarets høgskole

I ny kapittel 4 skal ny §§ 19 til 23 lyde:

§ 19 Forholdet til forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning

§§ 7-1 til 7-9, 7-11, 7-12 og kapittel 9 om overgangsreglar i forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning skal gjelde for Forsvarets høgskole med de tilpasninger som følger av andre ledd.

Myndigheten etter forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning §§ 7-2 femte ledd, 7-3 første til tredje ledd og 7-9, tilligger Forsvaret.

§ 20 Rangering på grunnlag av opptaksprøve

Søkere til utdanning ved Forsvarets høgskole som har opptaksprøve som spesielt opptakskrav, kan rangeres på en av disse måtene

a) etter § 19

b) på grunnlag av opptaksprøver alene, eller

c) på grunnlag av både bokstav a og b etter denne bestemmelsen.

Forsvaret kan fastsette hvilket alternativ som skal brukes for den enkelte utdanning.

Kvote for førstegangsvitnemål, jf. forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning § 7-2, gjelder med mindre Forsvaret har fastsatt unntak.

§ 21 Rangeringsregler for Forsvarets høgskole

Tjeneste i Forsvaret utover førstegangstjenesten gir 1 tilleggspoeng.

§ 22 Kjønnkvotering ved studentopptak

Der hvor to søkere stiller likt eller tilnærmet likt etter gjennomført opptaksprøve, skal søkeren av det kjønn som er underrepresentert blant studentene ved utdanningen, prioriteres.

§ 23 Klagesaksbehandling ved studentopptak

Klagefrist på vedtak om opptak er tre uker fra søker har mottatt svar, jf. forvaltningsloven § 29. Klage på vedtak skal fremmes skriftlig til klagenemnda ved Forsvarets høgskole. Søker kan be om en utfyllende begrunnelse av vedtak før klage fremmes, jf. forvaltningsloven § 24.

Det kan kun klages på formelle feil ved gjennomføringen av spesielle opptakskrav til utdanning ved Forsvarets høgskole. Faglige vurderinger av søkerens prestasjoner knyttet til spesielle opptakskrav kan ikke påklages.

Saker etter andre ledd behandles ikke av Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høgskole men etter den klageordning som er etablert ved Forsvarets høgskole.

Ny kapitteloversikt til ny kapittel 5 skal lyde:

Kapittel 5 Fellesbestemmelser

I ny kapittel 5 skal ny §§ 24 og 25 lyde:

§ 24 Forholdet til forvaltningsloven

Reglene i forvaltningsloven kapittel IV til VI, gjelder ved klagesaksbehandlingen etter kapittel 2 og ved særskilt skikkethetsvurdering etter kapittel 3, med de tilpasninger som følger av universitetets- og høyskoleloven og denne forskriften.

§ 25 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2018.

II

Endringen gjelder fra 1. juli 2018.

6. Forskrift om å gi lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler delvis anvendelse for Forsvarets høyskole, skikkethetsvurdering, rangering, klagebehandling og Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høyskole

Fastsatt av Forsvarsdepartementet [dato] med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 1-2 tredje ledd, jf. delegeringsvedtak 15. desember 2017 nr. 2115, med videre henvisning til forskrift om å gi lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler delvis anvendelse for Forsvarets høyskole § 2.

Kapittel 1 Universitets- og høyskolelovens anvendelse for Forsvarets høyskole

§ 1 *Formål*

Forskriften skal gjøre Forsvarets høyskole til en relevant og attraktiv akademisk profesjonsinstitusjon som driver utdanning, forskning og utvikling, opplæring og formidling innen militær kjernekompetanse.

§ 2 *Hvilke deler av universitets- og høyskoleloven som skal gjelde for Forsvarets høyskole*

Følgende §§ i universitets- og høyskoleloven skal gjelde for Forsvarets høyskole:

- a) kapittel 1 unntatt § 1-2
§ 1-5 tredje ledd bokstav b gjelder likevel ikke militært tilsatte
- b) kapittel 2
- c) kapittel 3 unntatt § 3-7 første ledd, § 3-8 og § 3-10
- d) kapittel 4 unntatt § 4-3 første ledd andre punktum
- e) kapittel 5 unntatt § 5-1 tredje ledd
- f) kapittel 6 unntatt § 6-3 første, andre og fjerde ledd
§ 6-4 gjelder likevel ikke militært tilsatte
- g) kapittel 7
- h) kapittel 9 unntatt § 9-6 sjette ledd og § 9-7 tredje ledd
§ 9-3 første og andre ledd skal gjelde med følgende tilpasninger:
 - 1) styrkesjefene, eller representanter for dem, skal anses som eksterne styremedlemmer
 - 2) styrets leder og minst en av de eksterne styremedlemmene skal ikke være ansatt i Forsvarsdepartementet eller dets underliggende etater. Disse skal ha solid akademisk kompetanse og ledererfaring, lang erfaring fra universitets- og høyskolesektoren og erfaring fra forskningsarbeid§ 9-4 niende ledd gjelder likevel ikke for styrkesjefenes representasjon
- i) kapittel 10 unntatt § 10-1 første ledd andre punktum, § 10-2 og § 10-3
§ 10-1 første ledd første punktum gjelder likevel ikke militært tilsatte
- j) kapittel 12 med unntak for § 12-3 og § 12-4.

§ 3 *Forsvarsdepartementets myndighet*

Den overordnede myndigheten etter universitets- og høyskoleloven § 9-1 første ledd og § 9-2 første og andre ledd er Forsvarsdepartementet.

§ 4 Delegering av myndighet til Forsvaret

Myndigheten etter § 3-2 fjerde ledd, § 3-6 femte ledd, § 3-7 femte ledd, § 6-4 andre ledd, § 7-1 første ledd, § 9-1 første ledd, § 9-2 første, andre og femte ledd, § 9-3 andre, femte og sjette ledd, § 9-4 femte og sjette ledd og § 10-1 femte ledd delegeres til Forsvaret.

I krise og krig kan forsvarssjefen bestemme at universitets- og høyskoleloven kapittel 9 ikke skal gjelde for Forsvarets høyskole.

Kapittel 2 Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høyskole

§ 5 Klagenemndas oppnevning og sammensetning

Klagenemnda oppnevnes av departementet.

Klagenemnda skal ha åtte medlemmer og slik sammensetning.

- a) En leder som skal fylle de lovbestemte kravene til utnevnte tingretts- eller lagdommere og som ikke er tilsatt i Forsvarsdepartementet eller underliggende etater.
 - b) Tre medlemmer med personlige varamedlemmer. Medlemmene skal ha erfaring fra eller kjennskap til vitenskapelig eller studieadministrativt arbeid ved Forsvarets høyskole. Minst to av medlemmene skal være militært tilsatte.
 - c) Tre medlemmer, med personlige varamedlemmer, valgt blant studentene.
 - d) En representant fra tillitsvalgtorganisasjonene med personlig varamedlem.
- Medlemmene etter bokstav a, b og d oppnevnes for tre år.
Medlemmene etter bokstav c oppnevnes for ett år.
Ingen medlemmer kan oppnevnes for mer enn to perioder.

§ 6 Klagenemndas myndighet

Klagenemnda skal behandle klager over enkeltvedtak truffet med hjemmel i universitetets- og høyskoleloven §§

- a) 3-7 om studentopptak
- b) 4-7 om annullering av eksamen eller prøve
- c) 4-8 om utestenging og bortvisning
- d) 4-8 om salærnedsettelse
- e) 4-9 om utestenging grunnet straffbare forhold – politiattest
- f) 4-10 om utestenging etter skikkethetsvurdering
- g) 4-13 om tvungen avslutning av doktorgradsutdanning ved vitenskapelig uredelighet.

§ 7 Klagenemndas vedtaksførhet mv.

Klagenemnda er vedtaksfør når lederen og minst fem andre medlemmer, herav en studentrepresentant, deltar i behandlingen.

Ved stemmelikhet er klagenemndas leders stemme avgjørende.

Klagenemndas vedtak kan ikke påklages.

§ 8 Klagesaksbehandling ved studentopptak etter universitetets- og høyskoleloven § 3-7

Klagenemnda behandler ikke klager på vedtak om opptak på grunnlag av realkompetanse og vedtak om opptak etter at det er gitt dispensasjon fra enkelte av kravene om generell studiekompetanse, jf. universitetets- og høyskoleloven § 3-6. Klagenemnda behandler heller ikke klager på vurdering av spesielle opptakskrav som omfatter ferdigheter eller opptaksprøver etter regler fastsatt av Forsvaret.

Saker etter første ledd behandles i samsvar med den klageordning som er etablert ved Forsvarets høgskole.

Kapittel 3 Skikkethetsvurdering ved Forsvarets høgskole

§ 9 Når skikkethetsvurdering skal gjennomføres

Skikkethetsvurdering etter universitetets- og høyskoleloven § 4-10, skal gjennomføres ved følgende utdanninger

- a) bachelor i militære studier, ledelse og landmakt
- b) bachelor i militære studier, ledelse og luftmakt
- c) bachelor i militære studier, bygg og anleggsteknikk
- d) bachelor i militær ledelse med fordypning i maskinfag
- e) bachelor i militær ledelse med fordypning i nautikk
- f) bachelor i militær ledelse med fordypning i elektronikk og data
- g) bachelor i militær ledelse med fordypning i logistikk
- h) bachelor i militær ledelse med fordypning i elektrofag
- i) bachelor i telematikk (cyberingeniør)
- j) bachelor, flyger- og navigatørutdanning
- k) grunnleggende offiserspåbygging, 60 studiepoeng.

§ 10 Formålet med og gjennomføring av skikkethetsvurderingen ved Forsvarets høgskole

Skikkethetsvurderingen skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetninger for å kunne utøve yrket som offiser i Forsvaret. En student som opptrer på en måte som er egnet til å svekke den tillit som samfunnet har til Forsvaret, er ikke skikket for yrket.

Forsvarets høgskole skal foreta løpende skikkethetsvurderinger av alle studenter gjennom hele studiet (skikkethet for militær leder - SML). SML skal inngå i en helhetsvurdering av studentens forutsetninger for å kunne fungere i yrket som offiser i Forsvaret.

Hvis det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering, jf. denne forskrift §§ 13 flg.

§ 11 Vurdering av skikkethet

Vurdering av studentens skikkethet skal baseres på en konkret helhetsvurdering. I vurderingen skal det vektlegges hvorvidt

- a) studenten viser holdninger eller atferd som strider mot kjerneverdiene i Forsvarets verdigrunnlag eller mot forsvarssjefens grunnsyn på ledelse
- b) studenten er ilagt refs etter lov om militær disiplinærmyndighet § 1
- c) studenten samarbeider dårlig med andre i forbindelse med studiet
- d) studenten har mistet sin autorisasjon eller sikkerhetsklarering.

Vurderingskriteriene etter første ledd gjelder både for løpende og for særskilt skikkethetsvurdering.

§ 12 *Institusjonsansvarlig*

Styret oppnevner en eller flere ansatte ved Forsvarets høyskole som institusjonsansvarlige for skikkethetsvurderingen. Det kan oppnevnes stedfortreder for institusjonsansvarlige.

§ 13 *Tvilsmelding*

Tvil om en students skikkethet skal meldes skriftlig til institusjonsansvarlig. Den som leverer tvilsmelding er ikke part i saken.

Tvilsmeldinger som er åpenbart ugrunnet skal ikke behandles av institusjonsansvarlig.

§ 14 *Institusjonsansvarliges behandling av særskilt skikkethetsvurdering*

Studenten skal varsles skriftlig hvis det foreligger begrunnet tvil om vedkommendes skikkethet. Institusjonsansvarlig skal innkalle studenten til en vurderingssamtale, og sørge for at saken blir så godt opplyst som mulig. Studenten skal få tilbud om utvidet oppfølging og veiledning med mindre det er åpenbart at slik oppfølging ikke er egnet til å hjelpe studenten. Praksisperioder kan utsettes fra tvilsmelding er mottatt til etter at utvidet veiledning er avsluttet, eller til saken er avgjort.

Fra vurderingssamtalen skal det lages skriftlig referat, som inneholder en beskrivelse av saksforholdet og eventuelle planer for utvidet oppfølging og veiledning av studenten.

Hvis utvidet oppfølging og veiledning ikke medfører den nødvendige endring og utvikling hos studenten, skal institusjonsansvarlig fremme saken for skikkethetsnemnda.

§ 15 *Skikkethetsnemnd*

Styret skal oppnevne en skikkethetsnemnd ved Forsvarets høyskole. Nemnda skal bestå av

- a) institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen
- b) en faglig studieleder for utdanningen
- c) fire representanter fra forsvarsgrenene
- d) to faglærere
- e) to studentrepresentanter
- f) en representant med juridisk embetseksamen eller master i rettsvitenskap.

Medlemmene etter bokstav a til d og f oppnevnes for tre år av gangen.

Medlemmene etter bokstav e oppnevnes for ett år.

Institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen er nemndas leder.

Minst to tredjedeler av medlemmene skal være til stede ved saksbehandlingen.

§ 16 *Skikkethetsnemndas behandling av særskilt skikkethetsvurdering*

Nemnda skal innhente ytterligere opplysninger dersom det er nødvendig.

Studenten skal varsles i god tid om tidspunktet for møtet, og gjøres kjent med sakens opplysninger. Studenten skal ha mulighet til å legge frem sine synspunkter for nemnda før møtet.

Nemnda lager en innstilling til styret eller institusjonens klagenemnd med en vurdering av hvorvidt studenten er skikket eller ikke, hvorvidt studenten bør utestenges helt eller delvis fra den aktuelle utdanningen, samt lengden på utestengingsperioden og eventuelle

vilkår for at studenten skal få gjenoppta utdanningen. Uenighet i nemnda skal begrunnes og fremgå av innstillingen.

§ 17 Styret eller Forsvarets høgskoles klagenemnds behandling av særskilt skikkethetsvurdering og utestengingsperiode

På bakgrunn av skikkethetsnemndas innstilling fatter styret selv eller institusjonens klagenemnd vedtak om at en student ikke er skikket etter reglene i universitets- og høyskoleloven § 4-10 tredje ledd og fjerde ledd. Det skal ikke utstedes vitnemål for den aktuelle utdanningen til en student som er funnet ikke-skikket.

Hvis en student som er funnet ikke-skikket skal utestenges fra utdanningen, skal det fattes særskilt vedtak om dette. Studenten kan utestenges fra utdanningen i inntil fem år. Ved kortere utestenging kan styret eller institusjonens klagenemnd stille vilkår som må være oppfylt før utdanningen gjenopptas.

Vedtaket om utestenging skal opplyse studenten om at han eller hun må søke om nytt opptak dersom utdanningen skal gjenopptas etter utestengingsperioden.

§ 18 Informasjon til studentene

Forsvarets høyskole har plikt til å informere studentene om lover, forskrifter, instruksjoner, regelverk, policyer og verdigrunnlag som vil kunne inngå i en skikkethetsvurdering.

Forsvarets høyskole har plikt til å gi tilstrekkelig og relevant informasjon om studienes innhold, herunder om at studenter vil bli skikkethetsvurderte. Ved studiestart skal utdanningsinstitusjonen sørge for at alle studentene får informasjon om reglene om skikkethet etter universitets- og høyskoleloven og denne forskriften.

Kapitel 4 Rangering av søkere og klagebehandling ved opptak til Forsvarets høyskole

§ 19 Forholdet til forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning

§§ 7-1 til 7-9, 7-11, 7-12 og kapittel 9 om overgangsregler i forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning skal gjelde for Forsvarets høyskole med de tilpasninger som følger av andre ledd.

Myndigheten etter forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning §§ 7-2 femte ledd, 7-3 første til tredje ledd og 7-9, tilligger Forsvaret.

§ 20 Rangering på grunnlag av opptaksprøve

Søkere til utdanning ved Forsvarets høyskole som har opptaksprøve som spesielt opptakskrav, kan rangeres på en av disse måtene

- a) etter § 19
- b) på grunnlag av opptaksprøver alene, eller
- c) på grunnlag av både bokstav a og b etter denne bestemmelsen.

Forsvaret kan fastsette hvilket alternativ som skal brukes for den enkelte utdanning. Kvote for førstegangsvitnemål, jf. forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning § 7-2, gjelder med mindre Forsvaret har fastsatt unntak.

§ 21 Rangeringsregler for Forsvarets høyskole

Tjeneste i Forsvaret utover førstegangstjenesten gir 1 tilleggspoeng.

§ 22 *Kjønnskvoltering ved studentopptak*

Der hvor to søkere stiller likt eller tilnærmet likt etter gjennomført opptaksprøve, skal søkeren av det kjønn som er underrepresentert blant studentene ved utdanningen, prioriteres.

§ 23 *Klagesaksbehandling ved studentopptak*

Klagefrist på vedtak om opptak er tre uker fra søker har mottatt svar, jf. forvaltningsloven § 29. Klage på vedtak skal fremmes skriftlig til klagenemnda ved Forsvarets høgskole. Søker kan be om en utfyllende begrunnelse av vedtak før klage fremmes, jf. forvaltningsloven § 24.

Det kan kun klages på formelle feil ved gjennomføringen av spesielle opptakskrav til utdanning ved Forsvarets høgskole. Faglige vurderinger av søkerens prestasjoner knyttet til spesielle opptakskrav kan ikke påklages.

Saker etter andre ledd behandles ikke av Forsvarsdepartementets klagenemnd for Forsvarets høgskole men etter den klageordning som er etablert ved Forsvarets høgskole.

Kapittel 5 Fellesbestemmelser

§ 24 *Forholdet til forvaltningsloven*

Reglene i forvaltningsloven kapittel IV til VI, gjelder ved klagesaksbehandlingen etter kapittel 2 og ved særskilt skikkethetsvurdering etter kapittel 3, med de tilpasninger som følger av universitetets- og høyskoleloven og denne forskriften.

§ 25 *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. januar 2018.